

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Conradi Samvelis Schvzrfleischii Opera historica politica

Schurzfleisch, Konrad Samuel

Berolini, 1599 [i.e. 1699]

XVI. Propos. Hist. Geogr. (De Transylvania)

urn:nbn:de:bsz:31-102564

XVI. PROPOS. HIST. GEOGR. (DE TRANSYLVANIA.)

Transylvania pars est Daciae veteris, quae *mediterranea* dicitur, quam Chrysus fl. ab Hungaria separat ac secernit.

§. II. Eam Traianus fecit provinciam, et victo Dacorum Rege Decebalo, cum ditione Imperii Romani veteris coniunxit.

§. III. Sedes domiciliumque Decebali fuit quondam in oppido *Sarmiz*, quam Dio Cassius nominavit Zermizegethusam, *lib. LVIII, in excerptis apud Theodosium.*

§. IV. In priscis Romanorum inscriptionibus, quae posteritati servatae sunt, appellatur COLONIA VLPPIA TRAIANA AVGVSTA DACICA ZARMIS. Alibi, ut legisse memini, pro ZARMIS legitur SARMIZEG. quod plene debet efferri, SARMIZEGETHUSA, vel ZERMIZEGETHUSA, ut Dio scribit, quem vetus inscriptio apprime illustrat. *V. Stephanus Zamostius in analectis Daciae antiquitatum.*

§. V. Commune vulgatumque huius oppidi nomen, Alba Iulia, celebratur, quod ab Iulia, Aurelii Antonini pii Imper. matre, sumtum esse, audacius, quam verius affirmant. In his numerandus est *Georgius Reichersdorffius*, vir oppido diligens, sed interdum credulitate lapsus. Documento est vetus inscriptio, quam apud Dacos ab interitu vindicatam, accessione ex ingenio depromta auxit, et inscriptioni, in agro eius urbis repertae, nomen *Iuliae* addidit atque affinxit, *in Chorographia Transylvaniae p. 578.* Sed vel unus ei arguendo sufficiat Capitolinus, qui non Iuliam, sed Arriam Fadillam Antonini pii matrem prodidit, quod eum scire oportuit, quem non caute secuti sunt Fournier et Baudrandus.

§. VI. Neque vero Dacia unquam redacta est in ditionem imperii Romani, ad Francos Germanosque delati: neque regno Germaniae accessit et innexa est, sed ab utroque finibus, forma et iure regendi distincta semper fuit.

§. VII. Quam Pannodaciam multi, nec obscuri scriptores vocant, eam consularem fuisse constat, quae cum regno Hungariae coaluit, atque a Regibus Hungariae etiam *postliminio* vindicatur.

§. VIII. Duo Pannodaciae Antistites dudum constituti, Albensis, qui ab Alba Iulia dictus est, et Varadinensis ad Crissum fl. suffragandi iure obnoxii sunt Archiepiscopo Colociensi, qui in regno Hungariae secundus a Strigoniensi est, et metropolin usque in regiones Illyricas porrectam habet.

§. IX. Haec iura summis sacerdotibus sedibusque coniuncta, inde a Soly-

Iymanni tempore turbata, ablata ac ferme deleta, barbaris auspicio AVGVSTI fortiter feliciterque pulsus, novum pristinumque facile nobis promittunt splendorem.

§. X. Religio Christiana in Transylvaniam traducta est per Hungaros, sed in Hungariam migravit ope Germanorum, inprimis connubio Gise-lae, cum Stephano I. Rege contracto.

§. XI. Ex capite huius matrimonii quondam Hungari, nullo evidenti firmoque argumento, ius in Boioariam sibi asseruerunt, apud Petrum de Revva sent. 1. rer. Hung.

§. XII. Primae finium lites inter Hunnos Francosque exortae sunt ob limitem Boioariae, quae auctoribus exitio fuerunt. Quod recte animadvertit scriptor annalium Laurishamensium, qui tradit, contentionem atque alterationem (de finibus) belli postea cum Hunis gesti seminarium atque originem fuisse.

§. XIII. Hungari, excisis Hunnis, in Pannoniam adventarunt, et inita cum Arnulpho societate belli, partem regni Marahensis acceperunt, quam Germani postea ereptam, iuxta cum Pannonia superiori, in Germaniae patrimonium conflagrunt, finesque adeo in viscera illius regionis protulerunt. Cautè hic verba Thuani sunt intelligenda, scribentis, Pannonia superiori hodie Austriam fere contineri, lib. LX. Hist. Nam id iure dici et concedi nequit de Austria, quae ad Anasum patet, quippe quae antehac Boioariae limitem clausit, et Marchia regni Orientalis, non Pannoniae provincia fuit.

§. XIV. Atenimvero Dacia, quam praedixi, veteris Romanorum Imperii horreum fuit, et multum auri argenti que aerario intulit, adeo ut magnas amplasque opes ibi cumularent. Nota pervulgataque sunt nomina Magistratum, qui census metallici negotia curarunt et moderati sunt, inter quos imprimis eluxit proconsul aurariarum, quem vetera atque incorrupta Daciae monumenta apertissime demonstrant. Tum quinto quoque anno haec provincia solenne vectigal pendebat, quod Romani suo iure et more lustrum nominarunt. Cuiusmodi inscriptiones adhuc extant, honori memoriaeque COACTORVM sacrae. Coactores qui fuerint, nescire puto neminem, qui Tullium Tranquillumque leviter attigit, cursimque inspexit.

XVII. DE COSS. S. Q. SPECIAT. CIBINIENS.

Magna quondam et prope regia erat dignitas Consulium, qui exactis Regibus, summam Reipublicae Romanae administrandam susceperunt,